

MERU UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

P.O. Box 972-60200 - Meru-Kenya.
Tel: +254 (0)799529958, +254 (0)799529959, +254 (0)712524293
Website: www.must.ac.ke Email: info@must.ac.ke

UNIVERSITY EXAMINATIONS 2023/2024

THIRD YEAR, FIRST SEMESTER EXAMINATION FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF
EDUCATION ARTS

EKI 3301: KISWAHILI MORPHOLOGY AND SYNTAX

DATE: DECEMBER 2023

TIME: 2 HOURS

Maagizo: *Jibu Swali la Kwanza Kisha Uchague Mengine Mawili*

SWALI LA KWANZA - (ALAMA 30)

- a) Nida (1949) amependekeza kanuni zinazoweza kutumiwa kutambua mofimu. Fafanua kanuni zozote tano. (Alama 5)
- b) Fafanua aina zozote tano za mofimu. (Alama 10)
- c) Umepata kazi ya ualimu katika jimbo lenu. Onyesha jinsi utakavyowaelekeza wanafunzi kutenga mofu katika maneno yafuatayo. (Alama 10)
- i) Aliyekimbia
 - ii) Waliopikiana
 - iii) Kilichopatikana
 - iv) Waliofika
 - v) watakuja
- d) Eleza dhana zifuatazo za sarufi. (Alama 5)
- i) Usarufi
 - ii) ukubalifu

SWALI LA PILI - (ALAMA 20)

- a) Changanua sababu zozote tano zinazopelekea wataalam wa lugha ya Kiswahili kuunda msamiati mpya. (Alama 10)
- b) Kwa kutoa mifano ya kuridhisha, eleza jinsi unavyoweza kutumikiza mbinu za kuundia msamiati mpya katika lugha ya Kiswahili. (Alama 10)

SWALI LA TATU - (ALAMA 20)

- a) Pambanua misingi ya nadharia ya sarufi mapokeo. (Alama 10)
- b) Jadili dhana zozote muhimu za sarufi mapokeo zinazotufaa katika lugha. (Alama 10)

SWALI LA NNE - (ALAMA 20)

- a) Fafanua dhana ya kanuni miundo virai. (Alama 5)
- b) Kwa kutumia sheria za kanuni miundo virai, jadili viambajengo vya sentensi zifuatazo. (Alama 15)
 - i) Mtoto anakimbia
 - ii) Mwalimu mkuu aliwafukuza watoto wote.
 - iii) Pesa zangu zote zilipotea leo asubuhi.
 - iv) Baba na mama wangali wanalima shambani.
 - v) Yule ni mtoto mkorofi.

SWALI LA TANO - (ALAMA 20)

Umealikwa kama mtaalamu wa isimu na lugha katika shule uliyosomea. Tengeneza matini utakazotumia kuwafafanulia kategoria zozote tano za maneno na aina zake. (Alama 20)